

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. De Procuratoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

dum erit, *cap. Graviss* & *d. cap. Significavit* 13. *hoc tit.* cum vergat in detrimentum Ecclesie.

5. Permittitur autem Episcopo, quando Ecclesiam suæ diocesis cum consensu sui Capituli exemptione donat, *cap. Pastoralis* 7. *in fine sup. de donat.* in eadem sibi reservare censum aliquem, *cap. Constitutus* 6. *sup. De religiosis domibus, cap. Cum venerabilis* 21. *hoc tit.* Sic enim & Pontifex, cum Ecclesiam à jurisdictione eximit Episcopi, & in suam tutelam recipit, solet oblatum eo nomine censum recipere, *d. ca. Constitutus* *versj. Nos quoque, cap. Si Papa de privilegiis in 6.* Sic etiam permittitur patrono Ecclesie tempore foundationis aut dotationis moderatum redditum pensionis nomine constituere, *d. c. Præterea* & *sibi Gloss. & Abbas sup. de jure patronat.*

Inferiores autem Clerici Ecclesias, quibus præsent, non possunt absque auctoritate & assensu Episcopi censuales facere, seu censu aliquo onerare; cum auctoritate verò Episcopi possunt.

6. Sed cum hic census annuus, de quo agitur, solvi plerumque soleat in moneta, quæ sæpè vel augetur vel minuitur, quarri potest, quâ moneta solvi census debeat. Respondet Pontifex in *e. Olim* 20. *cap. penult. hoc tit.* solvendum esse ad antiquam monetam, id esse secundum æstimationem monetæ, quæ tunc cursum habuit, quando constitutus fuit census: Nisi præscriptum sit, ut solvatur ad alterius monetæ æstimationem.

§. II.

De Exactionibus.

1. *Subditi ab Episcopo non gravandi exactionibus.*
2. *Exigi tamen potest charitativum subsidium.*

Exactionum nomine intelligit hic Pont. tributa, vectigalia & tallias, *e. Omnis* 2. *h. t. 1.* Prohibet autem in *cap. Cum Apostolus* 6. *h. t.* prohibemus *h. t.* ne subditos suos tallis & exactionibus Episcopi gravare præsumant. 2. Permittit tamen, ut superveniente justâ & rationabili causâ, cui subsidio opus habeant, valeant cum charitate moderatum ab iis auxilium postulare: Quod idè interpretes solent

appellare Charitativum subsidium, *d. §. Prohibemus* & *c. Conquirente* 16 *in fine sup. De officio Iudicis Ordinaris.* Piasce p. 2. c. 2. *art. 2. n. 12.* de quo latè Chastan. *ad Cons. Burg. Rub. 1. §. 4. versj. Et sur les hommes subjets, num. 11. & multis seqq. Boëtius Decis.* 148. extantque de eodem singularares Tract. Bartholomæi de Bellenzinis & Remigii de Gonnii. Cæterum in *d. §. Prohibemus in fine.* vetat quoque Pontifex, ne Archidiaconi sive Decani ullas exactiones sive tallias in Presbyteros seu Clericos exercere præsumant.

§. III.

De Procuracionibus.

1. *Procuracionum nomine quid hic veniat.*
2. *Nulla Ecclesia ab his libera, neq. videm præscriptione.*
3. *Modus visitationis & procuracionis.*
4. *Visitatio à Cathedrali Ecclesia inchoanda.*
5. *Forma & ordo visitationis, remissivè.*

PER Procuraciones hoc Tit. intelligitur necessariorum sumptuum exhibitio, quæ ratione visitationis debetur ab Ecclesia vel Monasterio, ei, cui ex officio incumbit jus & onus visitandi, si ve sit Episcopus, sive Archidiaconus, sive Decanus, sive Legatus Summi Pontificis, *e. Cum Apostolus* 6. *in princ. c. Cum instantia* 17. *Procuraciones* 23. *h. t.*

2. Ab his autem procuracionibus nulla Ecclesia aut Monasterium excusatur, & ne quidem præscriptione tolli possunt, *d. c. cum Apostolus* §. *Prohibemus, d. c. Cum instantia hoc tit. & c. Conquirente sup. De officio Iud. Ordinar.* tum quia exhibeantur in signum subjectionis obedientie, quam contra Prælatum subditus nequit præscribere, *c. Cum non liceat sup. De præscriptum* quia, cum nemo cogatur, Apostolo teste. *1. ad Corinth.* 9. suis militare stipendiis, meritò qui spiritualia seminatur, & carnalia metere debeat. Ideoque licet Ecclesia aliqua steterit diu, nec unquam procuracionem visitandi exhibuerit, tamen nunc demum petenti exhibere cogitur, *cap. Venerabili* 24. *hoc tit.* nisi per privilegium speciale Summi Pontificis probet se ab ea exemptam, *d. cap. Cum instantia.*

3. Quantum ad modum visitationis & procuracionis

rationis attinet, eum quidem præscriperunt Olim Conc. Lateranense in d. c. *Cum Apostolus*, & deinde Lugdunenſe, in. c. 2, h. 1. in 6. verum hodie tota hæc res revocanda eſt ad decretum Conc. Trid. Seſſ. 24. cap. 3. De reformat. ex quo & can. *Decernimus*, can. *Episcopum*, x. qu. 1. tenetur Episcopus totam suam diocelſim circumire ad minus ſemel quolibet biennio: & quidem per ſe, niſi legitime impeditus fuerit; nam tunc ei permittitur, ut viſitationem alteri committat, d. can. *Episcopum*, c. *Inter cætera ſup. de officio Ordinarii*, c. *Si Episcopus eod. in 6.* Conc. Trid. d. loco in princ. Non tamen cogitur Episcopus præciſe viſitationem ſuam abſolvere & concludere intra prædictum tempus, ſed id relictum eſt arbitrio ipſius, moderato tamen & diſcreto, ex reſcript. *Sacra Congregat. Piaſec. 2. p. c. 7. a. 1. n. 1.*

4. Hanc verò viſitationem à Cathedrali incipere debet, c. *Romana h. tit. in 6.* nec aliqua exemptione, conſuetudine, ſententia, iuramento, aut concordia (niſi ea à Sede Apoſtolica fuerit confirmata, ex certa ſcientia, juxta *deſignat. Sacra Congregat.*) Capitula hæjus, vel aliarum majorum Eccleſiarum, illorumque perſonæ. ſeſe ab hac viſitatione ſubducere vel tueri poſſunt, Conc. Trid. Seſſ. 6. cap. 4. *De reform.*

3. Qua autem forma & quo ordine viſitationem inſtituere, & de quibus inquirere debeat Episcopus, ſive Cathedrali viſitet Eccleſiam, ſive Collegiatam vel Parochialem, ſive ſeminaria, Conſraternitates, Hoſpitalia, vel denique Regulares ac Sanctimoniales, quia id ſuè tradit Piaſec. 2. p. *Praxis Epif. toto c. 3.* ejuſque rei Praxis compendioſam libro ſingulari complexus eſt Paulus Salodius, Canonicus Mediolanenſis, à ſanctiſſimo Cardin. Carolo Borromeo per diocelſim Mediolan. deputatus Viſitator; ideo brevitatis cauſſa ad eos leſſorem remitto.

§. IV. A quibus debeantur procuraciones & victualia.

1. 2. Procuraciones & victualia debent à Clerico & Eccleſiis.
3. Cætera jura Episcopalia in qua moneta ſolvenda,
4. Preſentatio, Cathedralium & obavitari-

- vum ſubſidium præſcribi non poteſt.
5. Facultus viſitandi datur Episcopo cum ſubſtituto.
 6. Quæ datur Ordinariis, cenſeri datam Abbatibus vel aliis Preſbitis.
 7. Quæ præſtanda ſint viſitantibus.

1. Notandum verò, procuraciones & victualia, de quibus Conc. Trid. loquitur, de jure ſolum d. bere à Clero Eccleſiis & locis pijs, non autem à Laicis, quamvis ſimul viſitentur, quia nullus Juris textus Laicos ad hoc onus expreſſè obligat, ſed ſolum Clerum, Eccleſias, & pia loca, dum viſitantur, ut poſſim videre eſt, & maxime in c. *Cum inſtantia* §. *ſandè in his exigendis h. tit. Extrav. unica* §. *ita quod expoſita* §. *noſtra h. tit. in communib. can. Intra cætera* & can. *illud x. q. 3.* ubi tantum Clericorum & Eccleſiarum ſit mentio, & ita Moſſ. in c. 1. in princ. in *V. Laicos h. tit. in 6.* ubi teſtatur de conſuetudine.

2. Nec obſtat, quod textus videantur velle, ut ſumptus victualium præſtentur à viſitatis, c. *Romana* §. *deinde h. tit. in 6.* c. *Si Episcopus ſup. de officio Ind. Ordin. can. Cavendum x. q. 3.* Conc. Trid. d. loco: quia id intelligi debet de Clericis viſitatis, ut patet ex allegatis juribus, & præſertim ex c. *Egit de cenſib. in 6.* in verbis quonſque de dupl. huiusmodi gravatis Eccleſiis plenariam ſatiſfactionem impendant, & c. *Felicis eod. in 6.* ubi Gloſſ. loca viſitata interpretatur Eccleſias, in *V. perſolvendum.* Videatur hæc de re plenius diſſerens Grivel. *deciſ. Dolanâ 119* ubi reſert in hanc ſententiam reſcriptum Principem Belgii ad Senatum Dolanum.

3. Quantum ad alia jura Episcopalia, ea quæ ſolvi debent ſecundum antiquam taxam, d. c. *Prohibemus*, & meſuram, c. *Ex parte 18.* & antiquam monetam, niſi in alterius monetæ ſolutione præſcriptum ſit, c. *Olim 20. h. t. & c. Conguerente ſup. de offic. lud. Ordin.* ubi taxatum ad duos ſolidos mutari & excedi non debet. Verum quia ſolidorum valor conformis non eſt, ſed varius, attentata varia provinciarum taxatione, ſecundum Covar. 1. *Variar. reſolut. cap. 2. & 3.* ideo in ejus ſolutione ſpectanda erit diverſarum Cathedralium legitima conſuetudo, Zerola in *Praxi 1. p. in V. Jus Cathedralium*, ubi plenius vide. Verum hæc tempora vix antiquos nummos ferunt, ob novas artes circa